

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ»**

1-2 листопада 2019 року

ЧАСТИНА II

Київ
2019

УДК 159.9+37.01(063)

Т33

Тенденції розвитку психології та педагогіки : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 1-2 листопада 2019 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. – Ч. 2. – 112 с.

УДК 159.9+37.01(063)

Т33

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Тенденції розвитку психології та педагогіки». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Гамолін П. В.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ДО РОБОТИ В ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ..... 6

Горбань С. І.

ВИДИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ХУДОЖНИКА САКРАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ 8

Гурська О. О.

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КЕЙС-МЕТОДУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 11

Цокур О. С., Железняк О. В.

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩА МЕТА ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УМОВАХ РОЗВИТКУ БАГАТОКУЛЬТУРНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА 15

Завгородній Д. С.

ОРІЄНТИРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 19

Капінус О. С.

КОНТЕКСТНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ..... 23

Лісцин В. Д.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ УЧНІВ З ПРЕДМЕТІВ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ» ТА «ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ»..... 26

Магда П. М.

ПРО АКсіОЛОГІЧНУ ПОТУЖНІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ» У КОЛЕДЖАХ МИСТЕЦТВ 30

Міськова Н. М., Міськова І. О.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ 34

Орду К. С.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ» В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ 38

Поченюк Я. В.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 42

Сердюк К. С., Бакуменко Т. К. РОЛЬ І МІСЦЕ САМОРОЗВИТКУ ТА САМООСВІТИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	45
Середа Л. В. РОЗВИТОК ЗДАТНОСТІ ДО САМООСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ.....	49
Козаченко Ж. О., Катан Г. П., Татарнікова А. А. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТАПІВ ДІЯЛЬНОСТІ АРТ-МЕНЕДЖЕРА З ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ	53
Теремінко Л. Г. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНЖЕНЕРІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	56
Теремінко Л. Г. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНЖЕНЕРІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	59
СЕКЦІЯ 8. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Андрєєва А. А. ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	64
Залізник А. М. ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ ПЕДАГОГІВ ІЗ БАТЬКАМИ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ.....	67
Зверинська І. М. КОНСТРУЮВАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ STREAM-ОСВІТИ У ПРАКТИЦІ РОБОТИ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	70
Іванова Л. В. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	74
Кардаш І. М., Лещенко І. С. МОВЛЕННЄВА ГОТОВНІСТЬ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ	78
Кардаш І. М. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО В ПІДГОТОВЦІ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ.....	81
Кліщ А. О. ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	84
Нечитайло Л. Г., Карабцова В. Т. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	86

Пінчук В. В. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	90
Кардаш І. М., Ревякіна К. С. ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	94
Черевик С. М. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	97
Чорба А. О. ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	101
Яковлева А. А., Нечитайло Ю. С. МНЕМОТЕХНІКА ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	104
СЕКЦІЯ 9. ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ, ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ	
Овсяніков Д. І., Каткова Т. А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВІВ ПРОФЕСІЙНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	108

Орду К. С., аспірант кафедри педагогіки

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна*

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ» В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Формування інформаційно-комунікативної компетентності (ІКК) в контексті становлення майбутнього сімейного лікаря потребує обґрунтування форм, методів і середовищ професійної підготовки студентів до виконання лікарської діяльності, педагогічних умов досліджуваної компетентності у стрімкому потоці технологічного прогресу в Україні.

Визначення сутності та структури інформаційно-комунікативної компетентності фахівця були предметом наукових розвідок таких дослідників, як: А. Бочевар, Л. Дідух, Н. Качалова, Н. Клещенко, А. Савченко, Є. Софінська та ін. Проте повної та вичерпної характеристики педагогічних умов формування ІКК саме майбутніх сімейних лікарів у процесі професійної підготовки окремим дослідженням не було здійснено.

Уважаємо, що інформаційно-комунікативна компетентність сімейного лікаря – це інтегрована якість особистості, що включає сукупність професійних якостей, в основі яких лежать знання, вміння і навички в галузі освоєння нових інформаційних технологій, а також досвід їх застосування в професійній діяльності; засвоєння фахівцем загальної практики – сімейної медицини правил і норм усної і писемної мови, уміння користуватись ними в лікувально-профілактичному процесі.

У педагогічній і психологічній літературі категорія «умова» трактується як видова категорія відносно до родових понять «середовище», «обставини», «стан», що розширює сукупність об'єктів, які необхідні для виникнення, існування та зміни педагогічної системи. В. Загвязінський розглядає умови як зовнішні та внутрішні обставини, що сприяють або перешкоджають дії факторів розвитку, наприклад, готовність до діяльності, стимулювальне середовище, матеріально-технічна й ресурсна забезпеченість тощо (Загвязінський, 2008).

У словнику професійної освіти дефініцію умови подано як сукупність динамічних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на фізичний, психічний, моральний розвиток людини, його поведінку; виховання і навчання, формування особистості (Слухенська, 2014: 26).

Узагальнюючи різні підходи до визначення категорії «умова», ми будемо дотримуватися думки, що «умови» є сукупністю об'єктів, властивостей і відно-

син, які сприяють реалізації наявних можливостей. У межах започаткованого дослідження важливо з'ясувати семантику поняття «педагогічні умови».

Феномен «педагогічні умови» розглядається науковцями як сукупність методів, форм, можливостей здійснення процесу навчання, що забезпечує досягнення поставлених цілей, як особливості організації навчально-виховного процесу, що детермінують результати виховання, освіти та розвитку особистості, як сукупність різнопланових соціально-педагогічних і дидактичних чинників, процесів, обставин, необхідних і достатніх для виникнення та раціонального стійкого функціонування або зміни певної педагогічної системи (Гуменна, 2016:53).

Таблиця

Підходи сучасних науковців до визначення поняття «педагогічні умови» у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів

Значення поняття	Автори
1	2
Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх лікарів у освітньому процесі з фізичного виховання – процес використання форм, прийомів, методів, засобів та змісту фізкультурно-оздоровчих, здоров'язбережувальних технологій навчання, які впливають на якість освітнього процесу та забезпечують його високу результативність, сприяють засвоєнню майбутніми лікарями знань, умінь і навичок здоров'язбережувальної діяльності.	О. Ткачук (2018)
Педагогічні умови формування творчого потенціалу майбутніх лікарів – це зовнішні чинники впливу на внутрішні мотиви, що свідомо створюються в педагогічній діяльності викладачів і навчальній діяльності студентів медичного ЗВО – з метою забезпечення найефективнішого розкриття у майбутніх лікарів потенційних креативних можливостей, розвитку творчого і клінічного мислення, найповнішої реалізації медичних компетенцій, розкриття здібностей і професійних умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності.	Р. Слухенська (2018)

1	2
Педагогічні умови англomовної професійної підготовки майбутніх лікарів сукупність обставин, у яких проводиться навчання майбутніх лікарів, реалізується певний зміст освіти, і комплекс заходів, які сприяють підвищенню ефективності навчально-виховного процесу студентів-медиків, активізують потреби й інтереси майбутніх фахівців медичної галузі в оволодінні іноземною мовою, впливають на розвиток професійних та особистісних якостей студентів-майбутніх лікарів.	Л. Русалкіна (2018)
Педагогічні умови в контексті формування культури здоров'я майбутніх лікарів – така сукупність факторів, які покращать освітній процес професійної підготовки студентів-медиків з урахуванням здоров'язбережувальної діяльності.	В. Назарук (2014)
Педагогічні умови формування професійної компетентності студентів-медиків – це формування мотиваційно-ціннісного ставлення до оволодіння професією фахівця з лабораторної медицини; поетапне формування та розвиток професійної компетентності майбутніх бакалаврів з лабораторної медицини; застосування інноваційних технологій теоретичної та практичної професійної підготовки майбутніх бакалаврів з лабораторної медицини	О. Любінська (2018)

На думку Р.Слухенської, сутність педагогічних умов полягає в синтезі об'єктивних можливостей змісту освіти, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей, які сприяють розв'язанню поставлених педагогічних завдань (Слухенська, 2014 : 26).

Науковці серед педагогічних умов розглядають організаційно-педагогічні (О. Гаврилюк, Д. Горобець, І. Серeda, Б. Чижевський та ін.), соціально-педагогічні (І. Карпова, Я. Кічук, М. Чайковський та ін.) та психолого-педагогічні умови (С. Мірошник та ін.). Б. Чижевський вважає, що організаційно-педагогічні умови – це функціональна залежність системи компонентів педагогічного явища від комплексу явищ та об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодій) у різних їх проявах.

Т. Шмоніна, І. Глухов зазначають, що педагогічні умови включають до своєї структури такі компоненти: нормативна база, зміст освіти, матеріально-технічна база, технології навчання, навчально-методичне забезпечення, міжособистісна взаємодія учасників навчального процесу і психологічний мікроклімат. Від вибору тих чи інших компонентів і їх взаємодії залежить ефективність досягнення поставленої мети навчально-виховного процесу. (Шмоніна, Глухов, 2011: 68).

А. Тітова педагогічні умови формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів об'єднує у такі групи: організаційно-процесуальні: навчальний план підготовки, графіки освітнього процесу, розклад занять, матеріально-технічне забезпечення, визначення критеріїв рівня професійної компетентності; відбір змісту навчальних занять, інтеграція різних тем, розробка веб-орієнтованого інтерактивного навчально-методичного забезпечення дисциплін; форми, методи і засоби навчання студентів і оцінки успішності; психолого-педагогічні: здійснення діагностики особистісного розвитку студентів, визначення критеріїв, показників, рівнів сформованості компетентності майбутніх сімейних лікарів. мотиваційно-саморегуляційні: встановлення оптимальних умов для формування мотивації у студентів (Тітова, 2017:323).

На основі вищесказаного, педагогічними умовами формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів будемо вважати:

1. Встановлення оптимальних умов для формування мотивації у студентів щодо оволодіння інформаційно-комунікативною компетентністю.
2. Удосконалення навчально-методичного забезпечення з формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів засобом упровадження авторського спецкурсу.
3. Моделювання змісту занять, які імітують ситуації застосування електронної системи охорони здоров'я eHealth та TeleHealth (телемедицина).

Перспектива подальших розвідок у даному напрямку вбачається в обґрунтуванні та апробації кожної педагогічної умови.

Література:

1. Гуменна І.Р. Педагогічні умови та модель підготовки майбутніх лікарів до професійної комунікації. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. Львів, 2016. С. 53–60.
2. Масліч С.В. Педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх агентів з організації туризму у професійно-технічних навчальних закладах. *Педагогічні науки*. Херсон, 2017. С. 79–83. http://lib.iitta.gov.ua/708531/1/Ped_nauky_77_2.pdf

3. Слухенська Р.В. Педагогічні умови формування духовно-творчого потенціалу майбутніх лікарів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2014. Вип. 38. С. 302–309. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_38_43
4. Тітова А. Формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8602/1/Titova.pdf>
5. Шмоніна Т.А., Глухов І.Г. Сучасні підходи до розуміння поняття «Педагогічні умови». *Педагогічні науки*. Херсон, 2011. Вип. 59. С. 66–70.

Поченюк Я. В., здобувач кафедри початкової та дошкільної освіти

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Динамізм глобальних змін у світі, інтеграція України до світового освітнього простору сприяють тому, що вища школа має гнучко реагувати на перегляд старих і появу нових підходів до підготовки спеціалістів. Долучення України до Болонського процесу зумовило наближення стану освіти до вимог світового співтовариства з метою підвищення якості освіти; уведення компетентнісного підходу, що передбачає формування професійних компетентностей майбутніх учителів англійської мови, зокрема й комунікативно-стратегічної.

Лексема «підхід» є багатозначною і вторинною щодо лінгводидактичних категорій. Підтримуємо погляди С. Омельчука, який вважає, що «підхід» є категорією філософською, «підхід до навчання» – терміном загальнодидактичним, «підхід до навчання мови» терміном лінгводидактичним, розглядає його як найвищий щабель в ієрархії лінгводидактичних категорій, що об'єднує в собі інші категорійні поняття [4, с. 41].

Серед підходів до навчання виокремлюють так звані традиційні, упровадження яких доводить їх результативність (системний, особистісно орієнтований, інтегративний, компетентнісний, діяльнісний, професійно спрямований тощо); нові загальнодидактичні, що розробляються й упроваджуються в навчальний процес у зв'язку зі здобутками педагогічної та суміжних наук (рефлексивний, технологічний, синергетичний, дослідницький, прагматичний